

Talousarvion laadintaohjeet

2025

POLVIJÄRVI

Vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman laadintaohjeet

Aikataulu

Talousarvion ja taloussuunnitelman aikataulu on seuraava:

- Talousarvion laadintaohjeet kunnanhallituksessa 30.9.2024
- Valtuuston talousseminaari 23.10.2024
- Palvelualueiden talousarvioesitykset 3.11.2024 mennessä
- Kunnanhallituksen 1. talousarviokokous 25.11.2024 ja 2. kokous 9.12.2024
- Valtuuston talousarviokokous 17.12.2024

Talousarvion laadinnan lähtökohdat, vuoden 2024 toteutuminen ja vuosi 2025

Vuosikatetta on elokuun 2024 loppuun mennessä kertynyt -639 710 euroa. Tuloista puuttuu asumispalveluyksikkö Tähkän vuokratulot, joita ei ole vielä laskutettu kuluvana vuonna hyvinvointialueelta. Puuttuvien vuokratulojen vaikutus on noin 200 000 euroa. Lisäksi ARA:n viimeinen maksatushakemuserä (n. 305 000 euroa) Tähkään on tulematta elokuun tarkasteluhetkellä. Vuoden 2023 vastaavana aikana vuosikatetta oli kertynyt 1 120 684 euroa. Yhteisöverotulot tulevat tämän hetken tiedon mukaan toteutumaan ennakoitua vähäisempinä, mikä vaikuttaa negatiivisesti koko vuoden tulokseen. Muutetun talousarvion mukainen vuosikate koko vuoden 2024 osalta on -176 361 euroa. Tässä vaiheessa näyttää siltä, että talousarvio toteutuisi reilut 300 000 euroa heikompana kuin valtuusto on päättänyt.

Valtuusto hyväksyi Polvijärven kuntaorganisaatiomuutoksen 23.4.2024. Tämän myötä kunnassa on jatkossa kolme palvelualueita entisten toimialojen sijaan. Palvelualueet ovat **hallintopalvelut**, **hyvinvointipalvelut** sekä **elinympäristöpalvelut**. Organisaatiomuutoksella on vaikutusta myös talousarvion 2025 rakenteeseen mm. seuraavasti:

- Palvelualueiden nimimuutokset (yllä)
- Elinkeinopalveluiden tulosalue on jatkossa Työllisyys- ja elinvoimapalvelut
- Hyvinvointijaosto on lakannut
- Rakennusvalvonnan tulosalue yhdistetään osaksi elinympäristöpalveluita
- Kotoutuminen, musiikkiopisto sekä asiointi- ja joukkoliikenne (sis. koululaiskuljetukset) siirtyvät talousarviossa osaksi hyvinvointipalveluita, jolla selkiytetään samalla kirjanpidon ja Kuntatietoraportoinnin palveluluokituksen vastaavuutta.

Polvijärven kunnan tilinpäätöksestä 2024 tulee alijäämäinen, mikä johtuu valtuuston jo valmiiksi alijäämäiseksi päättämästä talousarviosta, virka- ja työehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista, yleisestä inflaatiosta sekä otettujen rakennuslainojen myötä kohonneista korkokustannuksista. Lisäksi yhteistoimintaneuvotteluiden ratkaisut eivät ole tuottaneet vuodelle 2024 merkittäviä säästöjä.

Asumispalveluyksikkö Tähkä on kunnan historian suurin yksittäinen investointi (kustannusarvio n. 12,3 milj. euroa) ja se valmistui maaliskuussa 2024. Investoinnin lopulliset kokonaiskustannukset olivat yhteensä 12,6 milj. euroa mm. kohonneiden rakennuskustannusten vuoksi. Rakennuksen valmistumisen jälkeen sen poistot alkavat. Samoin taseeseen varattuja asumispalveluyksikköön kohdennettuja investointivaroja (3 milj.) voidaan alkaa purkaa kirjanpidossa. Yleisen korkotason ennakoitaan pysyvän nykyisellä tasolla, mutta sen ennakoitaan laskevan maltillisesti vuonna 2025. Aiempien vuosien rakennuslainojen korko-% on kiinnitetty viideksi vuodeksi ennustettavuuden takaamiseksi. Uusin talousarvio- ja urheilukentän investointilaina (5 milj.) vaikuttaa kunnan korkokustannuksiin vuonna 2025 lisäävästi, mutta se on sidottu koronalennuksia ennakoitujen 6 kk euriboriin. Myös urheilukenttään on taseessa olemassa investointivaroja 50 000 euroa.

1.1.2025 kuntien lakisääteisiin tehtäviin lisätään valtiolta siirtyvät lakisääteiset TE-palvelut. Polvijärvi kuuluu Pohjois-Karjalan työllisyysalueeseen, joka vastuukuntana toimii Joensuun kaupunki. Lakisääteisten TE-palveluiden lisäksi kunnalla on myös ei-lakisääteistä työllisyyspalvelua mm. Paja Breikki. Valtakunnallinen

arvio tällä hetkellä on, etteivät TE-palveluihin päätetyt valtionosuuslisäykset tule kattamaan lakisääteisiä TE-palveluiden kustannuksia. Tämä rasittaa muuta kuntataloutta ja edellyttää säästöjä muilta palvelualueilta.

Kustannustaso on pysytellyt viimeisten vuosien aikana edelleen korkealla. 1.9.2024 yleisen arvonlisäverokannan nosto 24 prosentista 25,5 prosenttiin vaikuttaa myös kunnan kustannuksia lisäävästi, sillä palveluntuottajat ovat voineet tarkistaa hintojaan alv-kannan nousun yhteydessä muutenkin. Palvelualueet ovat ottaneet muuttuneen alv-kannan huomioon mm. taksoissa ja asiakasmaksuissa.

Henkilöstömenojen laskentaohjeessa on mainittu vuodelle 2025 vaikuttavat tiedossa olevat palkankorotukset. Palkankorotusten vaikutukseksi koko kunnan tasolla on arvioitu noin 150 000 euroa. Polvijärven kunnan tasausmaksun suuruus vuonna 2025 on 187 265 euroa ja se kirjataan palvelualueille henkilöstömenojen suhteessa. Tasausmaksut vuonna 2025 palvelualueittain ovat:

Hallintopalvelut	34 586
Hyvinvointipalvelut	125 938
Elinympäristöpalvelut	26 741
Yhteensä	187 265

Vuoden 2025 veroprosentit

Valtuusto vahvistaa vuoden 2025 veroprosentit kokouksessaan 12.11.2024. Kunnan tuloveroprosentti on tällä hetkellä 8,50 ja se on Pohjois-Karjalan maakunnan 6. matalin. Edellisen veroprosentin päätöksessä valtuusto valtuutti valmistelevaan vuoden 2025 taloussuunnitelman 0,5 %-yksikön korotuksella. Kunta ilmoittaa Verohallinnolle vuoden 2025 tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Laki verotusmenettelystä 91 a § muutettu 1 momentti tuli voimaan 1.1.2023.

Tuloveroprosentin yhden prosenttiyksikön vaikutus on Polvijärvellä noin 550 000 euroa vuodessa.

Vuoden 2025 talousarvion laatiminen

Talousarvion valmistelu tapahtuu RD-budjetointiohjelmalla.

Talousarvioesitykset tulee antaa riittävän yksityiskohtaisina ja ne tulee perustella huolellisesti.

Palvelualueiden tulee laatia talousarvioesityksensä liitteenä olevien raamien mukaisiksi.

Polvijärven kuntastrategia

Polvijärven kuntastrategia – Me yhdessä teemme Polvijärven

Kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnan toimintaa. Toimialojen tulee huomioida kuntastrategia toiminnassaan. Seuraavassa on selvitetty kuntastrategian keskeisiä teemoja.

Polvijärven kunnan strategiassa korostetaan yhdessä tekemistä, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteisöllisyyttä. Visiomme on, että nyt ja tulevaisuudessa Polvijärvi on elinvoimainen ja alati uudistuva kunta, jossa ihmiset voivat hyvin.

Strategiatyötä teimme arvojamme kuunnellen. Yhteisöllisesti, vastuullisesti ja elinvoimaisuudesta huolehtien. Yhteisöllisyys tulee esiin kaikessa, mitä teemme. Vastuullisuuden ymmärrämme niin ikään laajasti: huomioimme kestävä kehityksen, toimimme pitkäjänteisesti, panostamme taloudelliseen vakauteen ja työskentelemme koko kunnan ja kaikkien täällä vaikuttavien eduksi. Elinvoimamme nojaa perinteikkääseen maatalouteen, innovatiiviseen yrittäjyyteen ja paikalliseen osaamiseen. Uskomme, että tulevaisuudessa Polvijärvellä on entistä enemmän tilaa luovalle ajattelulle ja rohkeille kokeiluille. Jotta Polvijärvi menestyisi mainiosti myös jatkossa, on kuntastrategiassamme viitoitettu tietä vuoteen 2030, pohtien, mitkä ovat ne peruspilarit, joiden varaan Polvijärveä ja polvijärveläisyyttä rakennetaan.

Luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen

Polvijärvellä on tilaa luovuudelle, kekseliäisyydelle ja innovatiivisille ratkaisuille. Kunnan roolina on tukea eri tavoin innovaatioita, tuotekehittelyä ja kokeilukulttuuria, kukkipa luovuus tuotteissa tai palveluissa. Näin mahdollistamme sen, että kunnassamme oleva potentiaalinen osaaminen pääsee esiin, kasvamaan ja kukoistamaan. Kunta tarjoaa mieluusti mahdollisuuksia kasvavalle ja elinvoimaiselle yritystoiminnalle. Sillä niinhän se on, että elinvoimaisen Polvijärven rakennamme me kaikki – yhdessä.

Puhtaan lähiruoan mahdollisuudet

Polvijärvellä on erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa ruokaa omaan ja muidenkin pöytään. Omavaraisuus on voimavaramme, mutta tuotamme puhdasta ja laadukasta ravintoa myös muille. Ruoan tuotannossa pidämme tärkeinä monipuolisuutta, puhtautta ja tarkkaan harkittuja tuotantomenetelmiä. Siten voimme osaltamme pitää huolta siitä, että Polvijärvi on elinvoimainen kunta asua ja yrittää vuonna 2030 ja pitkään sen jälkeenkin.

Laadukkaat peruspalvelut

Polvijärvellä peruspalveluiden laatu on tasolla, josta voimme olla ylpeitä. Verraton varhaiskasvatus, toimeliaat työllisyyspalvelut ja huikeat harrastusmahdollisuudet ovat esimerkkejä palveluista, jotka tekevät Polvijärvestä houkuttelevan paikan asua, elää ja olla – ikään katsomatta. Kunta pitää huolen siitä, että palvelut ovat helposti saatavilla ja kaikkien saavutettavissa. Erityisen iloisia olemme siitä, että meillä Polvijärvellä on lukuisia upeita luontokohteita ja paljon edullisia harrastusmahdollisuuksia. Ne kun ovat tärkeää vastapainoa työlle ja opiskelulle.

Laadukkaita peruspalveluita on mahdollista tarjota, koska kunnan talous on vakaalla pohjalla. Polvijärvellä on pidetty ja pidetään edelleen tärkeänä sitä, että turhaan ei tuhlailla. Hankinnat tehdään harkitusti, ajatellen tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten etua.

Digitalisaatio menestystekijänä

Polvijärvellä digitalisaatio on ennen kaikkea mahdollisuus. Sähköiset palvelut sujuvoittavat arkisten asioiden hoitamista, jättäen aikaa muille tärkeille ja merkityksellisille asioille. Digitalisaatio mahdollistaa sijainnista riippumattoman opiskelun, työnteon ja yrittämisen. Myös yhteistyö sidosryhmien kanssa sujuu entistä vaivattomammin. Eikä meistä kenelläkään ole enää mitään syytä olla olematta Polvijärvellä.

Ammattimainen viestintä

Polvijärvellä on tapana kertoa avoimesti, mitä kuuluu, missä mennään ja mitä on mielessä. Tietojen ja taitojen jakaminen on pienessä kunnassa vaivatonta – meistä jokainen osallistuu siihen. Kunnan harteilla on viestiä toiminnoistaan totuudenmukaisesti ja ajantasaisesti, tarjoten kuntalaisille luotettavaa ja jäsenneltä tietoa, iloksi, hyödyksi ja demokraattisen päätöksenteon tueksi.

Vuoden 2025 talousarvion raamit ja investoinnit

Liitteinä ovat:

- Tulosalueittaiset talousarvioraamit vuodelle 2025
- Henkilöstömenojen laskentaohje vuodelle 2025
- Pohjois-Karjalan kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2024

Vuoden 2024 talousarvioon sisältyvä investointiohjelma on vuoden 2025 talousarvion laadinnan pohjana, mutta sitä tulee tarkistaa tarpeen mukaan käytettävissä olevaa tulorahoitusta vastaavaksi. Taloustilanne huomioon ottaen ensi vuodelle ei arvioida tulevan suuria investointeja.

Investoinnit vaikuttavat poistojen kautta kunnan vuositulokseen ja rahoitustarpeeseen, eli siihen, kuinka paljon kunta joutuu ottamaan uutta lainaa. Mm. hallinto- ja laitosrakennuksilla on 30 vuoden poistoaika ja poistomenetelmänä on tasapoisto. Siten esim. kolmen miljoonan euron suuruiset investointikustannukset tarkoittavat 100 000 euron vuotuista poistoa 30 vuoden ajan. Kyseinen 100 000 euroa vaikuttaa vuotuisen tulokseen joka vuosi seuraavien 30 vuoden ajan.

Kunta on aiempina vuosina pystynyt tekemään investointivaroja ko. vuosien ylijäämäisistä tuloksista. Investointivaroilla pystytään kattamaan vuosipoistoja niiden kohteiden osalta, joihin investointivarausta on kohdistettu. Investointivaroilla siis rahoitetaan investointikohteita etukäteen ja varaudutaan poistojen kattamiseen. Hoivayksikön rakentamiseen kunnalla on ollut kolmen milj. euron investointivarausta ja urheilukentän rakentamiseen 50 000 euron investointivarausta.

Investointeina käsitellään vain yli 10 000 euron hankkeita, sitä pienemmät hankinnat tulee kirjata vuotuiseksi käyttömenoksi.

Taloussuunnitelma

Talousarvion yhteydessä laaditaan vuosien 2025–2027 taloussuunnitelma sekä kyseisten vuosien investointiohjelma.

Näihin talousarvio- ja suunnitelmaohjeisiin tehdään tarvittaessa tarkennuksia.

Polvijärvellä 30. syyskuuta 2024

Polvijärven kunnanhallitus

Heikki Hallikainen
Kunnanjohtaja

Tanja Karvonen
Talous- ja hallintojohtaja

Liitteet:

Talousarvioraamit vuodelle 2025
Henkilöstömenojen laskentaohje vuoden 2025 talousarvioon
Pohjois-Karjalan kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit 2024